

Ἰταλία καὶ Γαλλία τὰς νεωτέρας θεωρίας ἀρυσάμενος. Τότε ἤρξατο γίνεσθαι Πιερίαι ὁ Βόσπορος ¹, ἡ δὲ Κωνσταντινούπολις ἔβριθεν (1815) ἀνδρῶν πολυμαθῶν ταύτην ἐκάλλυον Ἡγεμόνες, Ἀρχιερεῖς, πεπαιδευμένοι, ἄρχοντες καὶ ἄλλοι πλοῦτον κεκτημένοι πολλὸν καὶ οὐ τὸν τυχόντα μαθήσεως, καὶ κρίσιν αὐστηράν ². Τὸν Δωρόθεον διεδέξατο Στέφανος ὁ Δούγκας, καὶ τοῦτον ὁ ἀπὸ Σμύρνης προσκληθεὶς Κ. Κούμας ἐπὶ Κυρίλλου τοῦ ΣΤ' τῷ 1813 μετὰ διδασκάλου τῶν γραμματικῶν Νικολάου τοῦ Λογάδου. Μετὰ δὲ τοῦτον Σαμουὴλ ὁ Κύπριος ἐν Φαναριῷ τῆς Σχολῆς μετατεθείσης, παιδείας παντοδαπῆς καὶ λόγων εὖ ἤκων, μετὰ δὲ τοῦτον Νικόλαος ὁ Λογάδης ὡς Σχολάρχης. Μετὰ δὲ τοῦτον ἀώρως ἀποθανόντα αὐθις Σαμουὴλ ὁ Κύπριος (1839) ἐκουσίως τῆς Μητροπόλεως (Μεσημβρίας) παραιτηθεὶς ³.

Ἀπὸ δὲ τῆς γεραῆς καὶ πολυχεύμονος ταύτης πηγῆς ἐξεβύρυσαν καὶ ἕτεραι μικρότεραι ἀνὰ πάσας σχεδὸν τὰς ἐνορίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀνέκαθεν ἤδη οἱ εὐπορώτεροι διετήρουν ἐν τοῖς οἴκοις των διδασκάλους ἰδίους, ἢ αὐτοὺς τούτους τοὺς ἐν τῇ Σχολῇ διδάσκοντας παρελάμβανον ἐπὶ διδασκαλίᾳ τῶν τέκνων των μετὰ τὴν ἀφθονεστέραν ὅμως τῶν φώτων διάχυσιν ἐπειράθησαν οἱ τὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους διέποντες, ἵνα κοινότερον καταστήσωσι τὸ θεῖον τῆς παιδείας κτῆμα, ἵνα φωτισθῶσι τὸ λεγόμενον πολλοὶ καὶ πληθυνθῇ ἡ χάρις. Καὶ δὴ, εἰμὴ ἀρχιότερον, ἀλλὰ γοῦν προτροπῇ Σαμουὴλ τοῦ Α' Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τῷ 1764

(1) Κούμα Ἱστορ. ἀνθρ. πράξ. IB', 575.

(2) Λογίου Ἑρμού ἔτ. 1817 σελ. 44. Περιηγητὴς τις ἀναφέρει ὅτι, παρέστησαν τοὺς Πέρσας τοῦ Αισχύλου ἐν οἰκίᾳ Φαναριωτικῇ.

(3) Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Κωνσταντῖνος ἐκ Κωνσταντινίδος σελ. 449 τῆς 6' ἐκδ. Ἀπαντῶμεν ὅμως ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ 1817 διδάσκοντας Νεόφυτον τὸν Βάμβαν, Παΐσιον Καραπατᾶν, Κωνσταντῖνον Ψωμάκην, Ἰωάννην Παλαμᾶν (Λογίου Ἑρμού ἔτ. 1817 σελ. 42). τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει (sic) Σχολείου προϊστάτο (1817) ὁ Ἀρχιμανδρίτης Παρθένιος, ἀνθ' οὗ μετεκαλέσαντο ἐξ Ἰαίου Γεώργιον τὸν Θεραπευτὸν (αὐτόθι σελ. 412 καὶ 596). Προκάτοχος αὐτοῦ φαίνεται ὁ Σέργιος, ὅστις τότε μετέβη εἰς Βλαχίαν (αὐτόθι σελ. 596). Ἐν οἰκίαις περιφανῶν ἐδίδασκεν ὁ ἐν ἔτει 1821 ἀποθανὼν Μητροπολίτης Ἀγχιάλου Εὐγένιος ὁ Ἰθακήσιος (Κωνσταντίου Α' τοῦ ἀπὸ Σιναίου ἐν ἐφημ. Φιλομαθῶν ἀρ. 468).